

‘Tiel, dat blijft toch mijn hometown’

Danny van den Broek**Tiel**

Het was elf jaar geleden dat Gijs Scholten van Aschat in de Agnietenhof was geweest. „Mooie rode stoelen hebben ze nu. Vroeger waren ze geel en vaal”, zegt de acteur bij binnenkomst in de schouwburg.

Blindelings heeft hij zijn weg weer gevonden naar Tiel. „Ik heb eerst mijn vrouw afgezet in ons vakantiehuis in Vught”, zegt hij. „Daarna ben ik naar Waardenburg, Varik en Kerk-Avezaath gereden en via de Korte Daver en de Hamsche Brug de Linge over. Ik weet nog dat ik daar in de buurt een feestje had en mijn vriendinnetje het uitmaakte. Heb ik nog staan huilen op die brug.”

In de Tielse Stationsstraat in had hij vervolgens zijn auto aan de kant gezet. „Foto gemaakt van mijn ouderlijk huis”, zegt Scholten van Aschat.

Hij pakt zijn mobiel en laat de foto’s zien. „Een gigantisch huis, hè. Ik weet nog dat we een enorme zolder hadden. Tegenover ons was de melkfabriek. Iets verderop woonde onze tandarts, tante Toos Buisman. Ze was diep in de negentig toen ze overleed.

Gijs Scholten van Aschat (59), een van de meest succesvolle en

vooraanstaande acteurs van Nederland, woonde van zijn vierde tot zijn vijftiende jaar in Tiel. Donderdag was hij even terug. In de Agnietenhof speelde hij de voorstelling ‘Duende’.

Ben ik nog op de begrafenis geweest.”

Fulltime

Bij Toneelgroep Amsterdam heeft hij een fulltime baan. „Ze hebben zo’n vijftien tot twintig stukken om te spelen”, zegt hij. „Daar komt elk jaar wat bij. Er vallen er wat af. Gemiddeld speel ik acht stukken in een seizoen. Soms een week. Dan weer langer. Die stukken venten ze uit over de hele wereld. Zo sta ik in Londen en het volgende moment in Seoul. We zijn met zo’n twintig acteurs. Soms gaat er een rol die ik graag gespeeld had aan mijn neus voorbij. Soms krijg ik een stuk dat liever aan een ander overgelaten had. Maar om dat allemaal te plannen. Welke acteurs, waar en wanneer in welke voorstelling. Dat is hogere wiskunde. Echt waar.”

Onderscheidingen

Hoewel prestigieuze onderscheidingen als de Louis d’Or, een Gouden Kalf, de Johan Kaartprijs en de Albert van Dalsumring op zijn palmares staan, moest hij vorig jaar toch gewoon auditie doen voor een rol in het tweede seizoen van de televisieserie *Klem*. „Vond ik niet vreemd, hoor”, zegt Scholten van Aschat. „De regisseur wil je toch even in de rol van die maffiagozer zien. Wil even met je zitten. Samen het verhaal lezen. Heb ik dat Amsterdamse accent wel.”

Hij kreeg de rol, zoals door de jaren heen in meer dan twintig tv-series, maar erkent dat zijn hart op het toneel ligt. „Televisie staat op de tweede plaats. Het is altijd een hoop gedoe, veel stress, lang wachten en dan toch te weinig tijd hebben.”

Wonder

Dat hij donderdag na elf jaar weer in de Agnietenhof stond, was een klein wonder. „Bij de planning bleek dat ik deze twee weken niets heb. Ik heb *Duende* eerder gespeeld met Eric Vaarzon Morel en Eric Vloeimans. Heb ik ze aan het begin van het seizoen gebeld. Zullen we in die twee weken weer een toertje doen. Nu spelen we *Duende* in elf theaters.” Het stuk gaat over drie Hollanders die in Spanje, Portugal en Brazilië op zoek gaan naar de cultuur van het zuiden. „Ik speelde eerst samen met Eric Vaarzon

Morel. Hij met zijn gitaar. Ik met gedichten. We traden voor het eerst op bij een openluchtfestival. Eigenlijk deden we maar wat, maar iedereen reageerde razend enthousiast. Als het zo gemakkelijk gaat, moeten we er misschien meer werk van maken, zeiden we tegen elkaar. “

„Ben ik veel gaan lezen. Gedichten van de Portugees Fernando Pessoa, Jorge Luis Borges, een Argentijn, de Spanjaard Federico Garcia Lorca. Een uurtje per dag. Ik streepte de mooiste passages aan. Uiteindelijk heb ik vijftig tot zestig gedichten gekopieerd en ben daar mee aan de gang gegaan. Toen Eric Vloeimans er met zijn trompet bij kwam, moesten

Tegenover ons in Tiel waren de melkfabriek en

tandarts tante Toos Buisman Ik weet nog dat ik daar in de buurt een feest had en mijn vriendin het uitmaakte

we ruimte maken en heb ik een aantal gedichten er weer uitgehaald.”

Ajax

In de loop der tijd zijn ze vrienden geworden. „Deze twee weken. Dat voelt niet als werk. Dat is meer ontspanning”, zegt Scholten van Aschat. Gisteravond stonden ze in Groningen. Afgelopen woensdag was het nog Haarlem. Had hij het nog even moeilijk gehad. „Ik ben een fanatieke Ajax-supporter. Dinsdagavond keek ik de wedstrijd tegen Real Madrid

met vrienden in een Amsterdams café. We zijn helemaal uit ons dak gegaan. De volgende ochtend had ik geen stem meer over, maar ik heb het 's avonds nog wel gered.” Als hij samen met de fotograaf voor de foto naar buiten loopt, komen de herinneringen weer boven bij Scholten van Aschat. „Hier vlakbij zat een winkeltje met vuurwerk en porno. Het vieze winkeltje, noemden we dat. We gingen ook naar de zondagschool. Kregen we 25 cent mee voor de collectebus. Stopten we er een dubbeltje in en voor de die 15 centen kochten we snoep. Elke zondag weer. Ik was 15 toen we uit Tiel vertrokken. Dan blijft het je *hometown*. Veel meegemaakt. Nog meer gelachen.”

▲ Gijs Scholten van Aschat voor de Waterpoort in Tiel. Hij woonde er tot zijn vijftiende jaar.

FOTO RAPHAEL DRENT